

Déan na
scrúduithe
stáit i nGaeilge

Bain leas as an leagan
Gaeilge de d'ainm agus
do sheoladh

Déan iarratas i
nGaeilge chun do
phas a fháil

Déan iarratas i
nGaeilge chun do
cheadúnas tiomána
a fháil

Déan do ghnó
leis an stát
i nGaeilge

An Coimisinéir Teanga

Cearта Teanga

Acmhainn do Mhúinteoirí

le tacaíocht ó

An Chomhairle um Oideachas
Gaeltachta & Gaelscolaíochta

Buíochas

Ba dheas le hOfiig an Choimisiú Teanga buíochas a ghabháil le gach duine a chabhraigh linn an acmhainn oideachais seo a chur i gcrích, go háirithe:

- An Comhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta agus Príomhoifigeach na Comhairle, Muireann Ní Mhóráin.
- An Roinn Ealaón, Oidhreachta agus Gaeltachta.
- Conor Harrison ón tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí, de chuid na Roinne Oideachais agus Scileanna.
- Na múinteoirí a d'fhorbair an t-ábhar:
 - Máire Ní Chléirigh, Gaelcholáiste Reachrann, Domhnach Míde, Baile Átha Cliath 13.
 - Siobhán Uí Loideáin, Scoil Chuimsitheach Chiaráin, An Cheathrú Rua, Co. na Gaillimhe.
 - Máire Gearóidín Ní Sheabhléáin, Pobalscoil an Chlocháin, An Clochán, Co. na Gaillimhe.
- Na príomhoidí, na múinteoirí agus daltaí na scoileanna a ghlac páirt sa scéim phíolótach le linn 2010.
- Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge, as an obair ar an scéim phíolótach.
- Nuacht TG4, go háirithe Micheal Lally, Eimear Ní Chonaola, JoAnne Ní Dhomhnaill, Maidhc Mac Connara, Ken Fogarty, Dave Fenwick agus Breandán Delap.
- The Coronas don amhrán *Éist a Ghrá*.
- Orla Nic Suibhne (Seachtain na Gaeilge).
- Gráinne O'Carroll ó Dough Productions don ghearrscannán *Yu Ming is ainm dom*.
- Gach duine eile a chuir comhairle nó cúnamh eile ar fáil.

Deartha ag Proactive Design and Marketing. Clóite ag Doggett Printers.

Físeán: Telegael, Nuacht TG4, Dough Productions agus ROSG.

Clóite in Éireann.

Acmhainn Oideachais

Oifig an Choimisinéara Teanga

Tá áthas orm an acmhainn oideachais dhátheangach seo ar chearta teanga a chur in bhur láthair. Tá súil agam go mbainfidh idir dhaltaí agus mhúinteoirí buntáiste agus taitneamh aisti.

Tá an t-ábhar seo curtha ar fáil againn le tacaíocht ón gComhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscoilaíochta, lena úsáid mar chuid den chúrsa san Oideachas Saoránach, Sóisialta agus Polaitiúil (OSSP) sa Teastas Sóisearach, ionas go gcuirfear le tuiscint na ndaltaí ar chearta teanga.

Is í an Ghaeilge teanga náisiúnta na tíre seo agus tá sí á labhairt anseo le 2,000 bliain ar a laghad. Anuas air sin, tá sí ar an teanga scríofa is sine i dtuaisceart na hEorpa a mhaireann fós mar theanga bheo phobail. Níl sí, áfach, ar an teanga is coitianta a labhraítar sa thír seo agus d'ainneoin a stádais mar phríomhtheanga oifigiúil, tá sí faoi bhrú mar atá iliomad teangacha neamhfhorleathana eile ar fud an domhain mhór.

Tá fíorthábhacht leis an nGaeilge ó thaobh fhéiniúlacht phobal na hÉireann agus is cuid lárnach dár gcultúr í. Tá dualgas orainn í a chaomhnú freisin mar chuid d'oidhreacht chultúrtha an domhain.

Faoi phobal na tíre seo féin atá sé ár dteanga náisiúnta a choinneáil beo. Is féidir sin a dhéanamh ach a chinntíú go gcruthaítar áit agus spás di i saol na tíre seachas í a bhrú ar an imeall nó ar leataobh. Tá sé tábhachtach go dtabharfaí deis d'ógánaigh i gcóras oideachais na tíre seo cur lena dtuiscint ar chearta teanga agus iad a chur ar an eolas faoin tábhacht atá le cosaint agus le cur chun cinn ár dteanga náisiúnta.

Tá cearta teanga an phobail daingnithe i mBunreacht na hÉireann agus i bhforálacha reachtúla éagsúla, go háirithe Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003. Faoin Acht sin a bunaíodh Oifig an Choimisinéara Teanga le cearta teanga an phobail a chosaint agus ar cheann de dhualgais na hOifige seo, tá comhairle a chur ar an bpobal maidir leis na cearta sin.

Chuige sin, tá craith de cheachtanna scoile a bhaineann le cearta teanga forbartha san acmhainn oideachais seo do mhúinteoirí agus do dhaltaí an chúrsa OSSP. Tugtar léargas ar chearta teanga go ginearálta agus ar chás na Gaeilge go háirithe, i gcomhthéacs cearta daonna. Tá an pacáiste gníomhaíochta foghlama seo ullmhaithe go dátheangach le leabhar don mhúinteoir, póstaer, CD Rom, DVD de ghearrthóga físe agus acmhainní ar líne (www.coimisineir.ie).

Tá súil agam go spreagfaidh an acmhainn oideachais seo díospóireacht i measc daltaí scoile maidir le cearta teanga agus go gcabhróidh sí go mór leo tuiscint níos fearr a fháil ar an ábhar tábhachtach seo. Tá súil agam freisin go gcabhróidh sí leo a bhféiniúlacht mar shaoránaigh a fhorbairt i dtír a bhfuil dhá theanga oifigiúla aici, Gaeilge agus Béarla.

Ba mhaith liom an deis seo a thapú le buíochas ó chroí a ghlacadh le gach duine a chabhraigh linn i bhforbairt na hacmhainne seo; tá daoine áirithe liostaithe san alt dar teideal ‘Buíochas’ ach tá tuilleadh nach iad a chabhraigh leis an tionscnamh trí chomhairle agus cúnamh eile a thabhairt dúinn.

Is é mo ghuí go mbainfidh daltaí scoile na tíre taitneamh agus buntáiste as tuilleadh a fhoghlaim faoi chearta teanga.

Seán Ó Cuirreáin
An Coimisinéir Teanga